

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍ ADVOKÁTKY
ELEANOR SHARPSTON
přednesené dne 20. července 2017¹

Věc C-201/16

Majid (také známý jako Madzhdi) Shiri
za přítomnosti:
Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousko)]

„Prostor svobody, bezpečnosti a práva – Výklad nařízení (EU) č. 604/2013 – Právo na podání účinného opravného prostředku podle čl. 27 odst. 1 – Ustanovení článku 29 a lhůty pro přemístění osoby z dožadujícího členského státu do dožádaného členského státu – Okamžik počátku běhu lhůty uvedené v čl. 29 odst. 1“

1. V tomto řízení je Soudní dvůr opětovně žádán o poskytnutí vodítka v otázce rozsahu práva na podání účinného opravného prostředku stanoveného v čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III². Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud v Rakousku) se pokouší zjistit, zda se žadatel o mezinárodní ochranu může odvolávat na neschopnost členského státu „A“ (dožadujícího státu) provést rozhodnutí o jeho přemístění do členského státu „B“ (dožádaného státu) ve lhůtě stanovené v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III tím, že se dovolá svých práv podle čl. 27 odst. 1 uvedeného nařízení. Pokud není přemístění uskutečněno ve stanovené lhůtě, jak se pak použijí pravidla uvedená v čl. 29 odst. 2, která upravují situaci mezi dožadujícím státem a dožádaným státem?

Nařízení Dublin III

2. Bod 5 odůvodnění mimo jiné uvádí, že by mělo být možné urychleně určit příslušný členský stát tak, aby byl zaručen účinný přístup k řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany a aby nebyl ohrožen cíl urychleného vyřízení žádostí o mezinárodní ochranu. Bod 19 odůvodnění vysvětluje, že by měly „být stanoveny právní záruky a právo na účinný opravný prostředek, pokud jde o rozhodnutí o přemístění dotyčné osoby do příslušného členského státu, aby byla zaručena účinná ochrana jejich práv v souladu zejména s článkem 47 [Listiny³]. Pro zajištění souladu s mezinárodním právem by měl účinný opravný prostředek proti takovému rozhodnutí zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum po právní i skutkové stránce [přezkum právní a skutkové situace] v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován“.

1 – Původní jazyk: angličtina.

2 – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (Úř. věst. 2013, L 180, s. 31; dále jen „nařízení Dublin III“). Viz bod 29 níže pro informace o dřívějších věcech a poznámku pod čarou č. 12 níže pro informace o třech projednávaných věcech, co se týká tohoto nařízení.

3 – Listina základních práv Evropské unie [Úř. věst. 2010, C 83, s. 389 (dále jen „Listina“)].

3. Bod 32 odůvodnění připomíná, že ve vztahu k žadatelům o mezinárodní ochranu „jsou členské státy vázány svými povinnostmi podle nástrojů mezinárodního práva, včetně příslušné judikatury Evropského soudu pro lidská práva“. Bod 39 odůvodnění uvádí, že nařízení Dublin III dodržuje základní práva a ctí zásady, které jsou chráněny Listinou.

4. V souladu s článkem 1 stanoví nařízení Dublin III kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států⁴.

5. V souladu čl. 3 odst. 1 spočívá obecná zásada zakotvená v nařízení Dublin III v tom, že členské státy posuzují žádost o mezinárodní ochranu učiněnou státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti na území kteréhokoli z nich. Takovouto žádost posuzuje jediný členský stát, který je příslušný podle kritérií stanovených v kapitole III⁵.

6. Žadatelům o mezinárodní ochranu přísluší v rámci procesu určení členského státu příslušného k posuzování žádosti určitá práva. Ustanovení čl. 4 odst. 1 tak poskytuje žadatelům právo na informace včetně podrobností týkajících se možnosti napadnout rozhodnutí o přemístění a případně požádat o pozastavení přemístování. Podle čl. 5 odst. 1 mají žadatelé právo také na osobní pohovor.

7. Kapitola III nese název „Kritéria pro určení příslušného členského státu“. Ustanovení čl. 7 odst. 1 stanoví, že kritéria se uplatňují v pořadí, v jakém jsou uvedena v této kapitole. Příslušný členský stát se určuje na základě stavu v době, kdy žadatel podal první žádost o mezinárodní ochranu (čl. 7 odst. 2). Na prvním místě v pořadí jsou kritéria týkající se nezletilých osob (článek 8) a rodinných příslušníků (články 9, 10 a 11). Kritériem, které se používá nejčastěji, je to uvedené v čl. 13 odst. 1, týkající se žadatelů, kteří překročili nedovoleným způsobem hranice některého členského státu ze třetí země. V takových případech je členským státem příslušným k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu členský stát prvního vstupu na území Evropské unie.

8. Povinnosti příslušného členského státu jsou stanoveny v kapitole V. Patří mezi ně povinnost přijmout zpět žadatele, jehož žádost se posuzuje a který učinil žádost v jiném členském státě [čl. 18 odst. 1 písm. b)]⁶.

9. Řízení týkající se žádostí o přijetí zpět jsou stanovena v oddíle III kapitoly VI. Podle čl. 23 odst. 1 pokud se členský stát, v němž osoba podala novou žádost o mezinárodní ochranu, domnívá, že je příslušný jiný členský stát, může daný jiný členský stát požádat o přijetí dotyčné osoby zpět. V souladu s čl. 25 odst. 1 dožádaný členský stát musí o jakékoli takové žádosti rozhodnout co nejrychleji.⁷ Pokud není dodržena stanovená lhůta, má se za to, že bylo žádosti o přijetí zpět vyhověno (čl. 25 odst. 2).

10. Oddíl IV kapitoly VI stanoví pro žadatele určité procesní záruky. V souladu s čl. 26 odst. 1 musí členský stát žadatelům oznámit rozhodnutí přemístit je. Toto oznámení musí obsahovat informace o dostupných právních opravných prostředcích včetně práva požádat o odkladný účinek, o lhůtách pro jejich podání a pro provedení přemístění (čl. 26 odst. 2).

4 – Nařízení Dublin III se vztahuje na Švýcarsko na základě dohody a protokolu se Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím, který vstoupil v platnost dne 1. března 2008 (Úř. věst. 2008, L 53, s. 5). Byl schválen rozhodnutím Rady 2008/147/ES ze dne 28. ledna 2008 (Úř. věst. 2008, L 53, s. 3) a rozhodnutím Rady 2009/487/ES ze dne 24. října 2008 (Úř. věst. 2009, L 161, s. 6). Island a Norsko uplatňují dublinský systém na základě dvoustranných dohod s Evropskou unií, které byly schváleny rozhodnutím Rady 2001/258/ES ze dne 15. března 2001 (Úř. věst. 2001, L 93, s. 38; Zvl. vyd. 19/04, s. 76). Dále viz bod 23 a poznámku pod čarou č. 32 mého stanoviska ve věci A.S. a Jafari, C-490/16 a C-646/16, EU:C:2017:443.

5 – Druhý pododstavec čl. 3 odst. 2 stanoví výjimku z obecné zásady stanovené v čl. 3 odst. 1, není-li možné přemístit žadatele do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny.

6 – Povinnosti uvedené v čl. 18 odst. 1 zanikají, pokud členský stát příslušný k posouzení žádosti zjistí, že dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně tří měsíců (čl. 19 odst. 2).

7 – Pokud se žádost o přijetí zpět opírá o údaje získané ze systému Eurodac, zkracuje se tato lhůta na dva týdny.

11. Ustanovení čl. 27 odst. 1 uvádí, že žadatel „má právo na podání účinného opravného prostředku k soudu co do skutkové i právní stránky ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu“. V souladu s čl. 27 odst. 3 musí členské státy přijmout ustanovení pro účely odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo přezkumu tohoto rozhodnutí za účelem ochrany postavení žadatele, dokud nebude rozhodnuto o opravném prostředku proti rozhodnutí o přemístění tím, že dotčené osobě umožní zůstat v členském státě, dokud nebudou tato řízení ukončena [možnost a)], automatickým odkladem přemístění [možnost b)], nebo zaručením, že žadatel může požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu [možnost c)].

12. Oddíl VI nese název „Přemístění“. Článek 29 stanoví:

„1. Přemístění žadatele nebo jiné osoby uvedené v čl. 18 odst. 1 písm. c) nebo d) z dožadujícího členského státu do příslušného členského státu se provádí po konzultaci dotčených členských států v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotčené osoby nebo o její přijetí zpět nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek.

[...]

2. Pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému [státu] zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát. Tato lhůta může být prodloužena nejvýše na jeden rok, pokud přemístění nemohlo být uskutečněno z důvodu uvěznění dotčené osoby, nebo až na 18 měsíců, pokud je dotčená osoba na útěku.

3. Pokud je osoba přemístěna chybně, nebo pokud je rozhodnutí o přemístění v rámci odvolacího nebo přezkumného řízení zrušeno poté, co bylo přemístění provedeno, přijme členský stát, který přemístění provedl, tuto osobu bezodkladně zpět.

[...]“

13. Prováděcí nařízení stanovuje zvláštní opatření pro účinné uplatňování nařízení Dublin III.⁸ Ustanovení čl. 9 odst. 2 stanoví: „Členský stát, který z jednoho z důvodů uvedených v čl. 29 odst. 2 [nařízení Dublin III] nemůže provést přemístění v obvyklé časové lhůtě šesti měsíců od data přijetí žádosti o převzetí nebo přijetí zpět dotčené osoby nebo od data konečného rozhodnutí o odvolání nebo o přezkumu, které má odkladný účinek, sdělí tuto skutečnost příslušnému členskému státu před uplynutím této lhůty. V opačném případě je za vyřízení žádosti o mezinárodní ochranu a ostatní povinnosti podle [nařízení Dublin III] odpovědný dožadující členský stát v souladu s čl. 29 odst. 2 uvedeného nařízení“.

Skutkový stav, řízení a předběžné otázky

14. Majid (také známý jako Madzhdi) Shiri je íránský státní příslušník. Neexistují žádné podrobné údaje o tom, kdy přesně opustil Írán: zdá se, že to bylo kolem konce roku 2014. Do Evropské unie cestoval přes Turecko. M. Shiri přicestoval do Bulharska a dne 19. února 2015 v tomto členském státě podal žádost o mezinárodní ochranu. Poté odešel do Rakouska a dne 7. března 2015 požádal o mezinárodní ochranu zde.

⁸ – Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 118/2014 ze dne 30. ledna 2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1560/2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 343/2003 (Úř. věst. 2014, L 39, s. 1, tato dvě prováděcí nařízení Komise společně tvoří „prováděcí nařízení k dublinskému nařízení“).

15. Dne 9. března 2015 rakouské orgány požádaly své bulharské protějšky, aby M. Shiriho přijaly zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III. Dne 23. března 2015 Bulharsko výslovně souhlasilo s touto žádostí o přijetí zpět.

16. Dne 2. července 2015 Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (rakouský Spolkový úřad pro cizince a azyl, dále jen „BFA“) odmítl žádost o mezinárodní ochranu, kterou předložil M. Shiri, jako nepřipustnou. Úřad BFA rovněž nařídil vyhoštění M. Shiriho a potvrdil, že je možné jeho přemístění do Bulharska (dále jen „první rozhodnutí BFA“). M. Shiri podal proti tomuto rozhodnutí odvolání k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud, Rakousko) a požádal o odložení rozhodnutí o přemístění. Usnesením ze dne 20. července 2015 tento soud vyhověl odvolání M. Shiriho, zrušil první rozhodnutí BFA a vrátil věc BFA k vydání nového rozhodnutí. Soud nerozhodl o žádosti ohledně přiznání odkladného účinku rozhodnutí o přemístění. Při vrácení případu M. Shiriho příslušným orgánům požádaly vnitrostátní soudy BFA o zvážení zejména toho, zda je M. Shiri zranitelnou osobou, neboť byly vyjádřeny obavy o jeho zdraví. Vnitrostátní soudy si přály zajistit, aby jakékoli rozhodnutí týkající se jeho přemístění bylo v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod⁹.

17. Dalším rozhodnutím ze dne 3. září 2015 BFA odmítl žádost o mezinárodní ochranu, kterou předložil M. Shiri, opětovně jako nepřipustnou (dále jen „druhé rozhodnutí BFA“). Domníval se, že Bulharsko je členským státem příslušným k posouzení žádosti M. Shiriho o mezinárodní ochranu, a opětovně nařídil jeho vyhoštění a přemístění do Bulharska.

18. Dne 17. září 2015 podal M. Shiri proti tomuto rozhodnutí odvolání k Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud), který nerozhodl o žádosti o přiznání odkladného účinku podané spolu s tímto odvoláním. Na základě prvního rozhodnutí BFA M. Shiri tvrdil, že příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu přešla na Rakousko, neboť uplynula šestiměsíční lhůta pro přemístění stanovená v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, v níž nebylo provedeno jeho přemístění do Bulharska. Tvrdil, že lhůta pro provedení přemístění začala běžet dne 23. března 2015 (kdy Bulharsko přijalo žádost Rakouska o přijetí zpět) a že šestiměsíční lhůta uplynula dne 23. září 2015, jelikož vnitrostátní soud nepřiznal jeho odvolání proti prvnímu rozhodnutí BFA o přemístění odkladný účinek.

19. Dne 30. září 2015 bylo odvolání M. Shiriho zamítnuto. Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) se domníval, že právní účinky zrušení prvního rozhodnutí BFA a vrácení případu M. Shiriho zpět k vydání druhého rozhodnutí BFA spočívaly v tom, že nemohl být přemístěn zpět do Bulharska do té doby, než BFA jeho věc opětovně zhodnotí. Rozhodnutí ze dne 20. července 2015 tedy znamenalo odklad rozhodnutí o přemístění ve smyslu čl. 27 odst. 3 ve spojení s čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III.

20. Podáním ze dne 4. října 2015 M. Shiri proti tomuto rozhodnutí podal opravný prostředek k předkládajícímu soudu¹⁰. Tvrdí, že k odkladu přemístění nedochází podle rakouského práva automaticky, neboť Rakousko se rozhodlo provést čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III tak, že žadatelům umožňuje požádat o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 3 písm. c)¹¹.

9 – Podepsána v Římě dne 4. listopadu 1950.

10 – Z vlastního zkoumání vnitrostátního spisu mohou potvrdit, že odvolání bylo právními zástupci M. Shiriho podepsáno k tomuto datu, ačkoli se zdá, že bylo podáno dne 6. října 2015.

11 – Z předkládacího rozhodnutí není jasné, zda se Rakousko rozhodlo provést požadavek ochrany postavení žadatele, dokud nebude rozhodnuto o opravném prostředku proti rozhodnutí o přemístění zavedením opatření podle čl. 27 odst. 3 písm. b) nebo c) nařízení Dublin III. Předkládající soud v bodě 9 předkládacího rozhodnutí uvádí, že Rakousko provedlo čl. 27 odst. 3 písm. b) (který stanoví automatický odklad přemístění). Nicméně dále uvádí, že tím nezískává odvolání „[...] proti rozhodnutí o přemístění osoby automaticky odkladný účinek, nýbrž Bundesverwaltungsgericht musí o poskytnutí odkladného účinku rozhodnout po pečlivém a důkladném posouzení“. Tento popis odpovídá znění čl. 27 odst. 3 písm. c) a naznačuje, že Rakousko zvolilo tuto možnost. Viz dále body 52 až 68 níže.

21. Předkládající soud se táže, zda má žadatel o mezinárodní ochranu v zásadě právo na podání účinného opravného prostředku ve formě odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkumu ve smyslu čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III na základě toho, že příslušnost k posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu přešla na dožadující členský stát z důvodu uplynutí šestiměsíční lhůty k provedení přemístění podle čl. 29 odst. 2 ve spojení s čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III.

22. Předkládající soud proto pokládá následující předběžné otázky:

„1) Musí být ustanovení [nařízení Dublin III], která stanoví právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění osoby, zejména čl. 27 odst. 1, vykládána v tom smyslu, že žadatel o [mezinárodní ochranu] může uplatnit přesun příslušnosti na dožadující členský stát z důvodu uplynutí šestiměsíční lhůty pro přemístění osoby (čl. 29 odst. 2 ve spojení s čl. 29 odst. 1 [nařízení Dublin III] z hlediska bodu 19 odůvodnění)?

V případě kladné odpovědi na první otázku:

2) Dochází k přesunu příslušnosti podle čl. 29 odst. 2 první věty [nařízení Dublin III] již marným uplynutím lhůty pro přemístění osoby, nebo přesun příslušnosti z důvodu uplynutí lhůty vyžaduje i odmítnutí povinnosti k převzetí nebo přijetí dotyčné osoby zpět příslušným členským státem?“

23. M. Shiri, Rakousko, Česká republika, Švýcarsko, Spojené království a Evropská komise předložili písemná vyjádření. Na jednání konaném dne 14. března 2017 tyto strany s výjimkou České republiky a Švýcarska podaly ústní vyjádření.

Posouzení

Předběžné poznámky

24. Jak zdůrazňuje předkládající soud, zásadním bodem vzneseným ve věci M. Shiriho je to, zda by případné nedodržení členským státem lhůty pro provedení rozhodnutí stanovené v nařízení Dublin III k přemístění žadatele o mezinárodní ochranu z členského státu „A“ do členského státu „B“ mělo podléhat soudnímu přezkumu¹².

25. M. Shiri vyzývá Soudní dvůr, aby při svém rozhodování o této zásadní otázce zkoumal také širší otázky, například zda je nařízení Dublin III slučitelné se základními právy zakotvenými v Listině. Tato záležitost se dotýká jádra platnosti nařízení samotného. Nicméně vzhledem k tomu, že předkládající soud tuto konkrétní otázku nevznesl, nespadá do působnosti této žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Stejně tak není nutné vyřešit tuto záležitost za účelem zodpovězení položených otázek.

Otázka 1

26. V otázce 1 se předkládající soud táže, zda by ustanovení nařízení Dublin III, která stanoví právo na účinný opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění, zejména čl. 27 odst. 1, měla být vykládána v tom smyslu, že žadatel může uplatnit přesun příslušnosti k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu na dožadující členský stát (v tomto případě Rakousko) z důvodu uplynutí šestiměsíční lhůty pro provedení rozhodnutí o přemístění stanovené v čl. 29 odst. 1 uvedeného nařízení.

12 – Viz má stanoviska ve věcech A.S. a Jafari, C-490/16 a C-646/16, EU:C:2017:443; a Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:480, probíhá řízení, a rovněž Hasan, C-360/16, probíhá řízení.

27. M. Shiri, Rakousko, Česká republika a Švýcarsko tvrdí, že odvolání proti rozhodnutí o přemístění nebo jeho přezkum založený na takovém důvodu spadá do působnosti čl. 27 odst. 1. Komise ve svém písemném vyjádření rovněž přijala tento názor. Během jednání však Komise změnila svůj postoj a nyní podporuje postoj Spojeného království, které zaujímá opačné stanovisko než ostatní účastníci řízení.

28. Souhlasím s tím, že nařízení Dublin III v čl. 27 odst. 1 výslovně nevymezuje právo na podání účinného opravného prostředku. Mám však za to, že účel, režim a kontext nařízení podporují názor, že by toto ustanovení mělo být vykládáno tak, že se vztahuje na nedodržení stanovených lhůt členským státem, zejména šestiměsíční lhůty pro provedení rozhodnutí o přemístění uvedené v čl. 29 odst. 1¹³.

29. Podle mého názoru bylo v důsledku změn zavedených nařízením Dublin III (třetí iterací pravidel stanovujících kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané žadatelem v některém z členských států)¹⁴ rozhodnutí Soudního dvora ve věci Abdullahi¹⁵ o výkladu nařízení Dublin II¹⁶ překonáno. Tento názor potvrzují následné rozsudky velkého senátu ve věcech Ghezelbash¹⁷ a Karim¹⁸.

30. Soudní dvůr ve věci Abdullahi rozhodl, že ujednání mezi členskými státy týkající se žádosti o převzetí žadatele na základě toho, že členský stát prvního vstupu žadatele na území Evropské unie bude příslušný k posouzení žádosti dotyčné osoby o mezinárodní ochranu, může být žadatelem zpochybněna pouze s poukazem na existenci systémových nedostatků podmínek přijímání žadatelů v tomto členském státě, které představují závažné a prokazatelné důvody pro domněnku, že pokud by byl do daného členského státu přemístěn, bude vystaven skutečnému riziku nelidského nebo ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny¹⁹.

31. Soudní dvůr přehodnotil věc Abdullahi²⁰ s ohledem na změny pravidel obsažených v nařízení Dublin II, které zavedlo nařízení Dublin III, při výkladu čl. 27 odst. 1 posledně uvedeného nařízení ve věci Ghezelbash. Soudní dvůr v této věci uvedl, že: i) odvolání stanovené v čl. 27 odst. 1 musí být účinné a týká se jak skutkové, tak právní stránky, ii) neexistují žádná omezení argumentů, které může žadatel o mezinárodní ochranu v rámci tohoto odvolání uplatnit, iii) není stanovena žádná zvláštní spojitost mezi právem na podání opravného prostředku proti rozhodnutí o přemístění nebo na jeho přezkum a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III a iv) v bodě 19 odůvodnění nařízení Dublin III je jasné uvedeno, že právo na účinný opravný prostředek by mělo zahrnovat jak přezkum toho, jak je uplatňováno toto nařízení, tak přezkum právní i skutkové situace v členském státě, do kterého je žadatel přemísťován²¹.

32. Tyto obecné zásady platí stejně i zde.

13 – Viz body 244 až 247 mého stanoviska ve věci A.S.a Jafari, C-490/16 a C-646/16, EU:C:2017:443; a body 77 až 110 mého stanoviska ve věci Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:480.

14 – Podrobnější popis viz mé nedávné stanovisko ve věci Mengesteab, C-670/16, EU: C: 2017: 480, bod 79.

15 – Rozsudek ze dne 10. prosince 2013, C-394/12, EU:C:2013:813.

16 – Nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států (Úř. věst. 2003, L 50, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 109) (dále jen „nařízení Dublin II“ – toto nařízení bylo nahrazeno nařízením Dublin III). Věc Abdullahi se týkala výkladu čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin II, který stanovil právo na přezkum nebo právo podat opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění založenému na tom, že dožádaný členský stát souhlasí s převzetím žadatele o mezinárodní ochranu podle uvedeného nařízení.

17 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, C-63/15, EU:C:2016:409.

18 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, C-155/15, EU:C:2016:410.

19 – Rozsudek ze dne 10. prosince 2013, C-394/12, EU:C:2013:813, bod 62.

20 – Rozsudek ze dne 10. prosince 2013, C-394/12, EU:C:2013:813.

21 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, C-63/15, EU:C:2016:409, viz body 36, 37 a 38.

33. Otázkou ve věci Ghezelbash bylo, zda byla správně použita příslušná kritéria kapitoly III pro určení příslušného členského státu²². Odůvodnění rozsudku ve věci Ghezelbash bylo uplatněno ve věci Karim, která se týkala toho, zda může žadatel o mezinárodní ochranu namítat nesprávné použití čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III při určení příslušného členského státu²³. Soudní dvůr v uvedené věci uvedl, že čl. 19 odst. 2 nařízení Dublin III stanoví rámec, v němž musí být provedeno posouzení použitelných kritérií stanovených v kapitole III²⁴.

34. Je pravda, že jak věc Ghezelbash, tak i věc Karim se týkaly procesních prvků podle nařízení Dublin III, které se uplatňují *před* tím, než orgány členského státu vydají rozhodnutí o přemístění. Případ M. Shiriho je jiný, neboť se týká postupu *po* vydání takového rozhodnutí.²⁵ To však podle mého názoru neznamená, že právo na účinný opravný prostředek přestává platit.

35. Takový rozdíl nemění zásadu, že právo na účinný opravný prostředek zahrnuje právo odvolat se proti nesprávnému uplatňování nařízení Dublin III. Tento názor je plně v souladu s judikaturou Soudního dvora²⁶.

36. Nařízení Dublin III provedlo v předchozím režimu upravovaném nařízením Dublin II řadu změn. Bod 19 odůvodnění zdůrazňuje jednu z významných změn zavedených zákonodárci EU za účelem poskytnutí zvýšené ochrany jednotlivým žadatelům²⁷. Nařízení Dublin III se tedy od nařízení Dublin II významně liší.

37. Kromě toho je nezbytné dosáhnout cílů nařízení Dublin III tím, že bude zajištěno jeho uplatňování takovým způsobem, který členskými státy umožní jednat v souladu s jejich závazky vyplývajícími z mezinárodního práva²⁸. Toto nařízení rovněž slouží k zajištění dodržování základních práv²⁹. Práva na řádnou správu a na účinnou právní ochranu (články 41 a 47 Listiny) stanoví normy, které jsou obzvláště důležité pro správný výklad čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III³⁰.

38. Spojené království uvádí několik argumentů na podporu opačného výkladu. Zaprvé zdůrazňuje, že při výkladu nařízení Dublin III by měl být použit účelový přístup. Hlavním cílem je, aby k posuzování jakékoli žádosti o mezinárodní ochranu byl příslušný jeden členský stát, jak je uvedeno v čl. 3 odst. 1³¹. S touto poznámkou souhlasím, avšak nedomnívám se, že umožnění soudního přezkumu nad nedodržením lhůt stanovených v nařízení Dublin III ze strany členského státu odporuje této základní zásadě dublinského systému.

22 – Kritéria týkající se vydávání víz jsou stanoveny v čl. 12 odst. 1 a 4 nařízení Dublin III.

23 – Článek 19 nařízení Dublin III stanoví pravidla, která se použijí, pokud členský stát vydá žadateli povolení k pobytu a stane se členským státem příslušným k posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu (čl. 19 odst. 1). Tato příslušnost zanikne, pokud takto určený členský stát zjistí, že dotyčná osoba opustila území členských států na dobu nejméně tří měsíců, pokud dotyčná osoba není držitelem platného povolení k pobytu vydaného příslušným členským státem (čl. 19 odst. 2).

24 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, Karim, C-155/15, EU:C:2016:410, bod 23.

25 – Viz bod 57 níže.

26 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, body 40 až 44.

27 – Rozsudek ze dne 7. června 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, body 45 až 52. Dále viz návrh Komise na nařízení Evropského Parlamentu a Rady, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o poskytnutí mezinárodní ochrany podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států ze dne 3. prosince 2008 [COM(2008) 820 final], strany 6 a 7.

28 – Bod 32 odůvodnění.

29 – Bod 39 odůvodnění.

30 – Viz bod 104 a poznámka pod čarou č. 97 mého stanoviska ve věci Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:480.

31 – V případech M. Shiriho jsou pravidly určujícími příslušný členský stát pravidla uvedená v článku 29 nařízení Dublin III. Použití kritérií stanovených v kapitole III není dotčeno: viz bod 34 výše.

39. Zadruhé Spojené království vyjadřuje obavu, že pokud se žadatelé mohou odvolat proti rozhodnutí o přemístění na základě uplynutí lhůty pro provedení takového rozhodnutí, je to neslučitelné s vytčeným cílem nařízení Dublin III, kterým je zabránit vybírání nejvýhodnějšího místa (tzv. „forum shopping“). V rozsahu, v němž tento jev spočívá v podání několika žádostí o mezinárodní ochranu stejným žadatelem v několika členských státech³², však samotné nařízení Dublin III tuto otázku výslovně upravuje³³.

40. Ustanovení čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III stanoví, že důsledkem toho, že dožadující členský stát nedodrží šestiměsíční lhůtu pro provedení přemístění, je, že se stane sám příslušným k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu. Dotčená osoba by tak zůstala v dožadujícím členském státě. Tento důsledek vyplývá z fungování pravidel samotného nařízení Dublin III. Účelem čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III je poskytnout dožadujícím členským státům pobídku k plnění společného cíle dodržování stanovených lhůt, aby bylo zajištěno rychlé zpracování žádostí a aby se zabránilo vzniku situace, kdy je žadatel o mezinárodní ochranu ponechán „ve vzduchoprázdnu“ bez určeného členského státu příslušného k posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu³⁴. V případě, že žadatel v pozici M. Shiriho podá žádost o mezinárodní ochranu ve více než jednom členském státě, zákonodárce EU se záměrně rozhodl poskytnout dožadujícímu členskému státu pobídku k rychlému provedení přemístění. Pokud dožadující členský stát nesplní tento hlavní cíl, následkem je, že žadatel zůstane v dožadujícím členském státě. Přesně tak má tato legislativa fungovat. Nejedná se o „forum shopping“ ani o jeho ekvivalent.

41. Zatřetí, ačkoli je rozlišení, které se Spojené království snaží naznačit mezi věcnými a procesními otázkami, na první pohled atraktivní, při podrobnějším zkoumání neobstojí. Toto rozlišení neřeší danou otázku. Lhůty stanovené v nařízení Dublin III se zajisté týkají procesních otázek, ale mají také věcné důsledky jak pro žadatele, tak pro dotčené členské státy. Žadatelům tyto lhůty poskytují určitou míru jistoty a mají také věcné důsledky, pokud jde o to, který členský stát bude posuzovat žádost o mezinárodní ochranu. Věcné a procesní aspekty stanovených lhůt jsou vzájemně propojeny také, pokud jde o členské státy.

42. Začtvrté mám za to, že obavy Spojeného království týkající se vnitrostátní procesní autonomie jsou nesprávné. Zásadní otázka, kterou Soudní dvůr musí rozhodnout, se netýká fungování vnitrostátních procesních pravidel jako takových.

43. Konečně z práva žadatele podat opravný prostředek proti rozhodnutí o přemístění nebo podat žádost o jeho přezkum na základě uplynutí šestiměsíční lhůty pro provedení tohoto rozhodnutí nevyplývá, že veškerá taková podání budou nevyhnutelně úspěšná. Spíše se domnívám, že vnitrostátní soudy mohou a měly by zhodnotit opodstatněnost jakéhokoli takového odvolání nebo přezkumu. Přitom je třeba zohlednit účel dotčených ustanovení. Lhůta šesti měsíců pro provedení rozhodnutí o přemístění byla původně stanovena, aby členské státy mohly zavést praktické podrobnosti pro provedení přemístění³⁵. Jak jsem již uvedla, cílem jak časového omezení, tak i pobídky povzbuzující

32 – Pojem „forum shopping“ chápu jako zneužívání azylových řízení formou podání vícenásobných žádostí o azyl toutéž osobou v několika členských státech s jediným cílem, a to prodloužit svůj pobyt v členských státech: viz COM(2008) 820 final ze dne 3. prosince 2008, s. 4. Tento výraz se používá také v širším smyslu pro státní příslušníky třetích zemí, kteří chtějí podat žádost o mezinárodní ochranu v určitém členském státě. V tomto stanovisku však pojem „forum shopping“ v tomto smyslu nepoužívám. Jak jsem již uvedla v bodě 69 a poznámce pod čarou č. 66 ve svém stanovisku ve věci Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:480), použití výrazu „forum shopping“ v posledně uvedeném smyslu bylo kritizováno jako zavádějící a nevhodné: viz studie nazvaná „Reforma nařízení Dublin III“ pro výbor LIBE, kterou zadala Tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti Evropského parlamentu, s. 21.

33 – Články 23 až 25 nařízení Dublin III.

34 – Bod 5 odůvodnění nařízení Dublin III.

35 – Rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41, body 40 a 41.

členské státy k jeho dodržování je zajistit, že žadatelé nebudou ponecháni v situaci, kdy není určen žádný členský stát jako příslušný k posuzování jejich žádostí o mezinárodní ochranu. Při určování, zda se má v daném konkrétním případě použít čl. 29 odst. 2, bude rovněž nutné určit, zda dotyčná osoba je nebo by mohla být ohrožena v tomto ohledu³⁶.

44. Proto se domnívám, že čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III je třeba vykládat v tom smyslu, že žadatel o mezinárodní ochranu se v zásadě může odvolat proti rozhodnutí o přemístění na základě toho, že dožadující členský stát neuskuteční přemístění v rámci šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 uvedeného nařízení.

Otázka 2

45. V otázce 2 se předkládající soud táže na výklad čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III.³⁷ Za situace, kdy dožadující členský stát neprovede rozhodnutí o přemístění v průběhu šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1, zanikne příslušnost dožádaného členského státu k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané dotyčnou osobou pouze z toho důvodu, že lhůta uplynula? Nebo existuje další podmínka, která se uplatní před tím, než se dožadující členský stát stane příslušným k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu, a sice musí dožádaný členský stát oznámit dožadujícímu členskému státu, že nyní odmítá přijmout zpět žadatele o mezinárodní ochranu?

46. Všechny strany, které v tomto řízení podaly písemná vyjádření, kromě Spojeného království, souhlasí, že čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III by neměl být vykládán tak, že ukládá takovou dodatečnou podmínku. Spojené království naopak tvrdí, že uplynutí lhůty samo o sobě nepostačuje k tomu, aby se dožadující členský stát stal příslušným, a že dožádanému členskému státu zůstává možnost posoudit žádost o mezinárodní ochranu dotyčné osoby.

47. Nesdílím názor Spojeného království.

48. Znění čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III („pokud k přemístění nedojde během šestiměsíční lhůty, příslušnému členskému zanikne jeho povinnost převzít nebo přijmout dotyčnou osobu zpět a příslušným státem se stává dožadující členský stát [...]“) neobsahuje žádná slova, která by naznačovala, že zákonodárce zavedl další podmínky do procesu mezi dožadujícím členským státem a dožádaným členským státem. Spojené království se opírá o slova „příslušným státem se stává dožadující členský stát“, z nichž má vyplývat, že dožádaný členský stát musí přijmout určité opatření před tím, než zanikne jeho povinnost. Já však tato slova chápu tak, že odpovědnost přejde na dožadující členský stát po uplynutí šestiměsíční lhůty. Znění nenaznačuje, že existuje další (blíže neurčený) procesní krok kromě uplynutí šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1, který musí být splněn, aby byla příslušnost k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu přenesena na dožadující členský stát. Tento přechod příslušnosti vyplývá z uplatnění samotného čl. 29 odst. 2³⁸.

49. Tento názor je zcela v souladu s účelem tohoto ustanovení³⁹. Zavedení dodatečné podmínky do procesu mezi dožadujícím a dožádaným členským státem se neslučuje s cílem rychle určit příslušný členský stát. Bylo by to rovněž v rozporu s hlavním cílem dublinského systému, a sice zaručit, aby žadatel nebyl ponechán v situaci, kdy žádný stát nepřijme odpovědnost za posuzování jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

36 – Viz dále body 96 až 98 mého stanoviska ve věci Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:480.

37 – Viz také body 248 až 257 mého stanoviska ve věci A.S. a Jafari, C-490/16 a C-646/16, EU:C:2017:443.

38 – Zatímco znění čl. 9 odst. 2 prováděcího nařízení Dublin (viz bod 13 výše) naznačuje, že lhůta může být prodloužena, pokud dožadující členský stát řádně informuje dožádaný členský stát o tom, že prvně uvedený nemůže provést přemístění ve lhůtě šesti měsíců, tato možnost je výslovně omezena na zvláštní okolnosti uvedené v čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III. Neučiní-li tak, stane se dožadující členský stát odpovědným v rámci běžného pravidla šestiměsíční lhůty za přezkoumání podstaty žádosti.

39 – Viz bod 40 výše.

50. Dále také poznamenávám, že legislativní systém nařízení Dublin III stanoví, že odpovědnost se vrátí dožadujícímu členskému státu, pokud tento stát nedodrží lhůty stanovené pro žádosti o převzetí (čl. 22 odst. 7) a žádost o přijetí zpět (čl. 25 odst. 2). Ani v jednom z těchto případů neexistují žádné další podmínky. Bylo by v rozporu s tímto systémem zavádět takovou podmínku pro případ, kdy dožadující členský stát nedodrží lhůtu pro provedení rozhodnutí o přemístění (čl. 29 odst. 1 a 2). A konečně, jak zdůrazňují Rakousko, Česká republika a Švýcarsko, širší dublinský systém ukazuje, že neexistuje žádná taková dodatečná podmínka pro mezistátní proces. Ustanovení čl. 9 odst. 2 dublinského prováděcího nařízení neobsahuje žádné takové ustanovení⁴⁰.

51. Domnívám se tedy, že čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III je třeba vykládat v tom smyslu, že pokud jde o ujednání mezi dožadujícím členským státem a dožádaným členským státem týkající se přemístění, je uplynutí šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 dostačující pro to, aby se dožadující stát stal příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu dotčené osoby.

Případ Majida Shiriho

52. Případ M. Shiriho vznáší obtížnou otázku ohledně toho, jak by měla být vykládána pravidla upravující právo žadatele na podání účinného opravného prostředku podle čl. 27 odst. 1 nařízení Dublin III ve spojení s článkem 29, který se týká ujednání a lhůt pro provedení rozhodnutí o přemístění.

53. M. Shiri tvrdí, že lhůta pro provedení rozhodnutí o přemístění v jeho případě začala běžet dne 23. března 2015, kdy bulharské orgány přijaly žádost o přijetí zpět ze strany rakouských protějšků. Domnívá se, že tato lhůta uplynula o šest měsíců později dne 23. září 2015. V souladu s čl. 29 odst. 2 nařízení Dublin III z toho vyplývá, že nemůže být přemístěn do Bulharska: povinnost tohoto členského státu přijmout jej zpět zanikla, neboť se přemístění během předepsané šestiměsíční lhůty neuskutečnilo. Stručně řečeno, M. Shiri tvrdí, že nyní je již pozdě na provedení rozhodnutí o přemístění. Dodává, že Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správní soud) nerozhodl o jeho žádosti o odklad rozhodnutí o přemístění.

54. Podle mého názoru situace není tak jednoduchá, jak tvrdí M. Shiri.

55. Při přezkumu konkrétních okolností jeho případu je nejprve třeba rozlišit mezi pravidly uvedenými v čl. 27 odst. 3, která upravují odklad provedení rozhodnutí o přemístění, a ustanoveními o ujednáních a lhůtách pro provedení takových rozhodnutí v článku 29 nařízení Dublin III, než můžeme zkoumat vzájemné spojení těchto pravidel.

56. Podle čl. 27 odst. 3 musí členské státy zavést ustanovení pro případ odkladu provedení rozhodnutí o přemístění. Členské státy mohou: i) přiznat dotčené osobě právo zůstat v dané zemi, dokud nebude rozhodnuto o odvolání nebo o přezkumu⁴¹, ii) stanovit automatický odklad rozhodnutí o přemístění⁴² nebo iii) zaručit, že dotčená osoba může požádat soud o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění, dokud nebude rozhodnuto o jejím odvolání nebo o přezkumu⁴³. Umožněním příslušným orgánům členských států rozhodnout, zda odloží výkon rozhodnutí o přemístění, zákonodárce zamýšlel posílit právní záruky poskytované žadatelům o mezinárodní ochranu a umožnit jim lépe hájit svá práva⁴⁴.

40 – Viz poznámka pod čarou č. 38.

41 – Čl. 27 odst. 3 písm. a) nařízení Dublin III.

42 – Čl. 27 odst. 3 písm. b) nařízení Dublin III.

43 – Čl. 27 odst. 3 písm. c) nařízení Dublin III; dále viz bod 20 a poznámka pod čarou č. 11 výše.

44 – COM(2008) 820 final ze dne 3 prosince 2008, s. 7.

57. Znění čl. 27 odst. 1 a 3 a obecné cíle těchto ustanovení se nevztahují na úpravu provádění lhůt stanovených v článku 29 nařízení Dublin III. Pokud je však rozhodnutí o přemístění napadeno odvoláním (jak je tomu v případě M. Shiriho), je nutné číst obě ustanovení způsobem, který je konzistentní a soudržný s legislativním systémem. Obecně řečeno, pokud se žadatel o mezinárodní ochranu odvolá proti rozhodnutí o přemístění z důvodu, že dotčený členský stát nedodržel šestiměsíční lhůtu stanovenou v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III, mám za to, že pravidla mají fungovat následovně. Je třeba mít na paměti, že takovéto odvolání je podáno *poté*, co bylo učiněno rozhodnutí o určení příslušného členského státu v souladu s kritérii kapitoly III. Příslušný členský stát (v případě M. Shiriho se jedná o Bulharsko) je povinen přijmout žadatele zpět⁴⁵.

58. Může se stát, že rozhodnutí o přemístění budou v Rakousku vymahatelná, jakmile jsou vydána příslušnými orgány: zda tomu tak je, je věcí vnitrostátního práva.

59. Podle ustanovení čl. 29 odst. 1 musí být přemístění žadatele z dožadujícího členského státu (v tomto případě z Rakouska) do příslušného členského státu (v tomto případě do Bulharska) provedeno v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu, jakmile je to z praktického hlediska možné, avšak nejpozději šest měsíců od přijetí žádosti jiným členským státem o převzetí dotčené osoby nebo o její přijetí zpět (dále jen „první podmínka“) nebo od vydání konečného rozhodnutí o opravném prostředku nebo o přezkumu, pokud má podle čl. 27 odst. 3 odkladný účinek (dále jen „druhá podmínka“). První podmínka vychází z předpokladu, že je třeba stanovit pouze praktické podrobnosti provedení, včetně stanovení jeho termínu⁴⁶. Druhá podmínka vychází z předpokladu, že dotčený členský stát provádí řízení o odložení výkonu rozhodnutí o přemístění podle čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III.

60. Doplním, že čl. 29 odst. 3 stanoví, že pokud je osoba přemístěna chybně nebo pokud je rozhodnutí o přemístění v rámci odvolacího nebo přezkumného řízení zrušeno poté, co bylo přemístění provedeno, přijme členský stát, který přemístění provedl, tuto osobu bezodkladně zpět. V případě, že výkon rozhodnutí o přemístění je až do okamžiku rozhodnutí v soudním řízení odložen, přirozeně se tak vyhneme použití čl. 29 odst. 3⁴⁷. Bez ohledu na to, že rozhodnutí o přemístění *nebylo* v případě M. Shiriho odloženo, ve skutečnosti zůstal v Rakousku. Ustanovení čl. 29 odst. 3 se tedy nepoužije.

61. Případ M. Shiriho neodpovídá přesně ani první, ani druhé podmínce uvedené v čl. 29 odst. 1. Předkládající soud se však bude muset vypořádat se složitou otázkou vzájemných souvislostí mezi pravidly nařízení Dublin III a příslušnými ustanoveními vnitrostátních právních předpisů a jejich uplatněním, aby mohl rozhodnout o odvolání M. Shiriho proti rozhodnutí BFA o přemístění. Nabízím následující úvahy.

62. Pokud jde o první rozhodnutí BFA, zatímco Rakousko provedlo čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III v rozsahu, v němž stanoví, že žadatelé mohou požádat soud o odložení provedení rozhodnutí o přemístění, je nesporné, že v případě M. Shiriho nebylo takové rozhodnutí přijato. Nicméně mu bylo *de facto* dovoleno zůstat v Rakousku. Lhůta pro provedení přemístění podle čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III začala běžet dne 23. března 2015. Lhůta byla přerušena zrušením prvního rozhodnutí BFA dne 20. července 2015. Od tohoto okamžiku neexistovalo žádné vykonatelné

45 – V souladu s ustanovením čl. 18 odst. 1 písm. b) má Bulharsko (dožádaný členský stát) povinnost přijmout M. Shiriho zpět za podmínek stanovených v článcích 23, 24, 25 a 29 nařízení Dublin III.

46 – Rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41.

47 – Ačkoli je bezpochyby vhodné mít k dispozici ustanovení umožňující příslušným orgánům napravit své chyby, domnívám se, že čl. 29 odst. 3 by měl být používán spíše jako výjimka než pravidlo, neboť rutinní přemísťování žadatelů mezi členskými státy není v souladu s cílem provádět přemístění za plného dodržování lidských práv a lidské důstojnosti (viz bod 24 odůvodnění a čl. 29 odst. 1 druhý pododstavec nařízení Dublin III) žadatelů.

rozhodnutí o přemístění: vnitrostátní soud vrátil věc M. Shiriho BFA k vydání nového rozhodnutí⁴⁸. Skutečnost, zda je zrušení prvního rozhodnutí BFA rozhodnutím *ex nunc* (neplatné ode dne 20. července 2015 – data rozhodnutí) či *ex tunc* (jako by první rozhodnutí BFA ze dne 2. července 2015 nebylo vydáno), není upravena nařízením Dublin III. To je čistě věc rakouského práva.

63. Vzhledem k tomu, že (nejpozději) od 20. července 2015 neexistovalo žádné účinné rozhodnutí o přemístění, nebyla v tomto okamžiku splněna ani první, ani druhá podmínka uvedená v čl. 29 odst. 1. Z toho tedy nevyplývá, že by uplatněním čl. 29 odst. 2 Bulharsku zanikla povinnost přijmout jej zpět.

64. Pokud jde o druhé rozhodnutí BFA, které bylo vydáno před 23. zářím 2015 (což je konec šestiměsíční lhůty), předkládající soud uvádí, že bulharské orgány neposkytly žádná další sdělení. To není překvapující, neboť nařízení neobsahuje žádné ustanovení, které by Bulharsku ukládalo povinnost potvrdit přijetí.

65. Případ M. Shiriho však stále není v souladu s předpokladem vyplývajícím ani z první, ani z druhé podmínky, stanovenými v čl. 29 odst. 1 nařízení Dublin III. Toto ustanovení neuvádí, kdy začne lhůta pro provedení rozhodnutí o přemístění za takových okolností běžet. Ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že základem první podmínky je to, že se použije za okolností, kdy nebylo podáno odvolání nebo žádost o přezkum podle čl. 27 odst. 1. Takže s výhradou stanovení praktických podrobností je rozhodnutí o přemístění skutečně jisté.⁴⁹ To zjevně neodpovídá situaci M. Shiriho, v jehož případě se konala po sobě jdoucí soudní řízení a proti druhému rozhodnutí BFA bylo podáno odvolání. Ve věci tohoto rozhodnutí dosud nebylo rozhodnuto. Případ M. Shiriho tedy nespadá pod tuto podmínku.

66. M. Shiri podal odvolání proti druhému rozhodnutí BFA. Odkladný účinek nebyl *de jure* přiznán, jelikož vnitrostátní soudy nerozhodly o žádosti, kterou podal podle vnitrostátních předpisů provádějících čl. 27 odst. 3 nařízení Dublin III. Požadavky druhé podmínky uvedené v čl. 29 odst. 1 tak v případě M. Shiriho rovněž nejsou splněny⁵⁰. Může to být proto, že prostá skutečnost podání odvolání proti rozhodnutí o přemístění podle rakouských právních předpisů postačuje k zaručení, že dotčená osoba nebude přemístěna do jiného členského státu, nebo může v Rakousku existovat obecná praxe nerozhodovat o žádostech o přiznání odkladného účinku (jak tvrdí M. Shiri). Případ M. Shiriho odhaluje možnou mezeru v právních předpisech, jak jsou uplatňovány v Rakousku.⁵¹

67. Podle mého názoru čl. 29 odst. 1 předvídá, že lhůta pro uskutečnění přemístění začne běžet, jakmile je budoucí provedení přemístění v zásadě ujednáno a jisté, přičemž zbývá stanovit pouze praktické podrobnosti⁵². To platí tím spíše, pokud vnitrostátní soud rozhodující o opravném prostředku podaném proti rozhodnutí o přemístění dosud nerozhodl ve věci samé a řízení bylo přerušeno, neboť byla předložena předběžná otázka Soudnímu dvoru. Provedení rozhodnutí o přemístění nemůže být jisté, dokud nebude takové řízení skončeno.

48 – Viz bod 16 výše.

49 – Viz bod 59 výše.

50 – Navzdory absenci soudního rozhodnutí ve smyslu čl. 27 odst. 3 písm. c) nařízení Dublin III bylo M. Shirimu ve skutečnosti dovoleno zůstat v Rakousku.

51 – Je na Komisi, aby posoudila, zda existuje praxe, která má do jisté míry konzistentní a obecnou povahu a zda by měla podat žalobu pro nesplnění povinnosti podle článku 258 SFEU: analogicky viz rozsudek ze dne 26. dubna 2005, Komise v. Irsko, C-494/01, EU:C:2005:250, bod 28, viz rovněž stanovisko generálního advokáta L. A. Geelhoeda ve věci Komise v. Irsko, C-494/01, EU:C:2004:546, bod 48.

52 – Rozsudek ze dne 29. ledna 2009, Petrosian a další, C-19/08, EU:C:2009:41, bod 45.

68. Docházím tedy k závěru, že v konkrétním případě M. Shiriho může lhůta pro uskutečnění přemístění začít běžet teprve od okamžiku, kdy bude budoucí provedení přemístění v zásadě ujednáno a jisté, přičemž bude třeba stanovit pouze praktické podrobnosti. Ty určí příslušné vnitrostátní orgány v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího členského státu. Jakékoli takové přemístění žadatele o mezinárodní ochranu z dožadujícího členského státu do dožádaného členského státu by mělo být provedeno co nejdříve a nejpozději šest měsíců poté, co se rozhodnutí o odvolání nebo přezkumu rozhodnutí o přemístění stane jistým.

Závěry

69. Ve světle všech výše uvedených úvah navrhuji Soudnímu dvoru, aby na otázky položené Verwaltungsgerichtshof (Nejvyšší správní soud, Rakousku) odpověděl takto:

- V souladu s čl. 27 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států se žadatel o mezinárodní ochranu v zásadě může odvolat proti rozhodnutí o přemístění na základě toho, že dožadující členský stát neprovedl dané rozhodnutí během šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 uvedeného nařízení.
- Podle čl. 29 odst. 2 nařízení č. 604/2013 je uplynutí šestiměsíční lhůty stanovené v čl. 29 odst. 1 samo o sobě dostačující k tomu, aby se dožadující členský stát stal příslušným k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu dotčené osoby.